

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕSПÎNDIРЕА ШТIIНЦЕЛОР NАТȢРАЛЕ ШI ЕSАКТЕ,

în toate класеле.

Редіџеатȣ̆

de

Профеsор Doktор Іȣліȣ̆ Бараш.

№ 14. **(Анȣл intiiȣ̆)** **Бȣкȣрешті.** **Апрілie 8, 1856.**

Копріndере: Морџі înвіаџі. — Лȣміне Ератіче. — Че-ва desпре Кінезі ші обічеіȣріле лорȣ̆. — Комȣнікаціȣні штііnціфіче, мічі.

МОРЏI ÎNВIАЏI.

(Ȣрмаре.)

Doкторȣлȣ̆ Altschuhl ворбеште (în кaptea sa tinъpitъ ла Praga 1846) de ȣрмътоapea fantъ кȣріоasъ: ȣнȣ̆ stȣdentȣ̆ de fisiкъ кaре a fostȣ̆ болнавȣ̆ de o nepiпл ȣmonie ла sпіталȣлȣ̆ din Прага în анȣлȣ̆ 1833, a fъкȣtȣ̆ o маре грешалъ de s'a dat жosȣ̆ din патȣ̆ кȣ пічоареле гоале, ші a ешitȣ̆ afaръ авîndȣ̆ o маре sȣdoape; îndatъ a лешinatȣ̆ atîtȣ̆ de мȣлтȣ̆ în кîtȣ̆ toatъ лȣмеа îлȣ̆ кредеа de морtȣ̆, къчі корпȣлȣ̆ лȣі se fъкȣse рече, fъръ a бате пȣлсȣлȣ̆, ші n'a fostȣ̆ în stape sъ se міше ші sъ dea челȣ̆ маі мікȣ̆ semnȣ̆ de віаџъ, dȣпъ toate черкъріле de înвіере че s'аȣ̆ fъкȣtȣ̆ кȣ dînsȣлȣ̆. — Dȣпъ че a трекȣtȣ̆ кîte-ва оре кȣ ачеste înчеркърі de înвіере îndeшept, тоџі аȣ̆ хотърîtȣ̆ къ ачеstȣ̆ stȣdentȣ̆ întр'adeвърȣ̆ a мȣрitȣ̆ ші se прегътiseръ ка sъ'і fакъ ші diseкџiȣnea (tъереа) корпȣлȣі лȣі ка sъ вазъ че a fostȣ̆ каȣsa ачеstei морџі прiпіte. În мiзлокȣлȣ̆ însъ алȣ̆ прегътірілорȣ̆ пentpȣ diseкџiȣne, iatъ къ sокоtitȣлȣ̆ de морtȣ̆ se sкоалъ stpiгîndȣ̆ еȣ̆-еȣ̆-еȣ̆ тръеsкȣ̆! — Dȣпе че a înчепȣtȣ̆ a ворбі, a zisȣ̆ къ елȣ̆, în stapea sa de лешінȣ̆ аша de adînкȣ̆, a aȣzitȣ̆

кȣm чеĭ-лалцĭ stȣdenцĭ ворвindȣ̆ de înmормîntaрea шi de disekцiȣnea че este съ se факъ корпȣлȣĭ лȣĭ, шi елȣ̆ nepȣtîndȣ̆ ворвi nічĭ a da челȣ̆ maĭ mikȣ̆ semnȣ̆ de вiaцъ a fostȣ̆ în чеа maĭ mаре anksietate, temîndȣ-se ка съ nȣ'л înгроапе saȣ̆ съ nȣ-лȣ̆ taiъ de вiȣ̆. — Ачеasta este o noȣъ dовadъ къ simцȣлȣ̆ aȣzireĭ înчетеазъ maĭ пе ȣрmъ de kîtȣ̆ toate челе-лалте simцȣрĭ ла omȣлȣ̆ каре este съ moaръ, шi къ mȣлцĭ морцĭ aȣdȣ̆ преа вine în minȣтеле лорȣ̆ dȣпе ȣрmъ кȣm плîngȣ̆ ȣрmашiĭ, рȣделе шi пърinцiĭ лорȣ̆ лîngъ патȣлȣ̆ de moarte; este dар ȣnȣ̆ aktȣ̆ de omenire кътре морцĭ ка съ nȣ stрiце шi съ nȣ плîngъ лîngъ патȣлȣ̆ лорȣ̆ în ора морцiĭ.

Naтȣралistȣлȣ̆ Blumenbach ворвеще d'o *asemenea* fanтъ, însъ кȣ ȣnȣ̆ sfîршitȣ̆ maĭ tristȣ̆ de kîtȣ̆ челȣ̆ d'întîiȣ̆, fiindȣ-къ aічĭ dȣпе че disekцiȣnea мортȣлȣĭ înчепȣse съ se факъ, iatъ къ мортȣлȣ̆ a datȣ̆ semne de вiaцъ.

Ла 12 Iȣnie 1836, întр'o dȣminекъ, a mȣритȣ̆ ла Брȣкселȣ̆ ȣnȣ̆ negȣцъторȣ̆ a nȣme Delhar, пе каре л-а лъsatȣ̆ 3 zile neîngропатȣ̆ шi Марцĭ ера съ'лȣ̆ înгроапе, dар tokmaĭ atȣnчĭ în *minȣtȣлȣ̆* kîndȣ̆ ера съ se închizъ коsчiȣгȣлȣ̆, negȣцъторȣлȣ̆ s'a deштентатȣ̆ шi a търitȣ̆ înкъ kîte-ва съптъmînĭ. (Wilurberg, în жȣрналȣлȣ̆ полiцieĭ-medikале, 1837).

Henke (în жȣрналȣлȣ̆ съȣ̆ pentрȣ medічina пȣвлікъ din anȣлȣ̆ 1836) рапортеазъ къ în кȣрsȣлȣ̆ de 25 anĭ aȣ̆ înвiatȣ̆ în орашȣлȣ̆ Amsterdamȣ̆ 990 asfiksiaцĭ, sokotiцĭ de *морцĭ*, шi în Хамвȣргȣ̆ aȣ̆ înвiatȣ̆ 107 în timпȣлȣ̆ ачеsta.

Plenk ziче къ кîцĭ-ва asfiksiaцĭ каре înчепȣserъ кiарȣ̆ съ шi пȣцъ, aȣ̆ înвiatȣ̆.

Böttcher ziче (în аналеле *medікале* але лȣĭ Schneider din anȣлȣ̆ 1836) къ ла ȣnȣ̆ omȣ̆ каре a авȣtȣ̆ o воалъ de ръръnкĭ, s'a арътatȣ̆ конвȣлziȣnĭ шi пе ȣрmъ a къzȣtȣ̆ întр'o stare de moarte.

Бетхерȣ̆, ка съ se înkредinцeze dакъ e мортȣ̆ адеваратȣ̆, ĭ-a tȣрnat în okĭ kîte-ва пікътȣрĭ de spirtȣ̆ de salmiakȣ̆ арзъторȣ̆, însъ omȣлȣ̆ nȣ s'a mішkatȣ̆. Бетхер л-а sokotitȣ̆ акȣm de мортȣ̆, însъ spre a face o алтъ esperienцъ, ĭ-a tȣрnatȣ̆ 25 de пікътȣрĭ de ачеstȣ̆ spirtȣ̆ în гȣръ, шi кȣ mirare a възȣtȣ̆ къ sokotitȣлȣ̆ de мортȣ̆ s'a deштентатȣ̆, a înчепȣtȣ̆ съ se mішче, шi a ръmnitȣ̆ ла съnътate.

Gardini повестеще къ ȣnȣ̆ omȣ̆ tînъrȣ̆ a ръmasȣ̆ 20 de zile фъръ mînкаре, фъръ mішкаре шi фъръ simцire шi пе ȣрmъ s'a deштентатȣ̆.

Schneider ziче (în опера sa maĭ sȣsȣ̆ nȣmitъ,) къ експеріенцa a арътатȣ̆ къ kîte o datъ oamenii лешinaцĭ, nȣ daȣ̆ nічĭ ȣnȣ̆ semnȣ̆ de вiaцъ кiарȣ̆ съ шi tȣрnътȣ̆ песте dînшii ȣntȣ̆ ферwinte, чеаръ рошie tопitъ прекȣmȣ̆ кiарȣ̆ kîndȣ̆ atinцemȣ̆ корпȣлȣ̆ лорȣ̆ кȣ fierȣлȣ̆ рошitȣ̆ în фокȣ̆ saȣ̆ kîndȣ̆ тъemȣ̆ din карnea лорȣ̆.

Шi întр'adевърȣ̆, ачеasta nȣ e de mirare kîndȣ̆ вedemȣ̆ în toate zilеле прin spitалȣрĭ, къ dȣпе че facem пе чiне-ва съ траgъ kîte-ва пікътȣрĭ de eterȣ̆ saȣ̆ de клороформȣ̆, пȣtemȣ съ тъemȣ̆ вȣкъцĭ de карnе dintр'însȣлȣ̆, saȣ̆ съ'л арdemȣ̆ кȣ fierȣлȣ̆ рошȣ, елȣ̆ nȣ simte nimikȣ̆, nічĭ nȣ se deштеаптъ пînъ n'a трекȣtȣ̆ de sineшĭ лешinȣлȣ̆ продȣsȣ̆ прin ачеste доȣъ remezii ameцitoare.

De asemenea пърере este шi вestitȣлȣ̆ doktор Hyrtel, профеsорȣ̆ de anatomie ла Академia de Biena.

Întр'o карте tinърitъ ла Бреslaȣ̆ în anȣлȣ̆ 1847, anȣнцъ fanta ȣрmътoare:

Înmормîntaрea преотеseĭ Meisnerȣ̆ în Silesia s'a întîрziatȣ̆ к'o zi maĭ mȣлтȣ̆ песте обічеiȣ̆ аколо, шi аша moarta a ръmasȣ̆ 4 zile neîngропатъ, tokmaĭ a паtра zi a aȣzitȣ̆ sокрȣлȣ̆ съȣ̆ de ȣnde ера întр'ȣnȣ̆ орашȣ̆ шi вiindȣ̆ a врȣtȣ̆ съ o вазъ шi deskizîndȣ̆ коsчiȣгȣлȣ̆ че ера înkisȣ̆, a înчепȣtȣ̆ съ плîngъ шi съ ofteze кȣ ȣnȣ̆ гласȣ̆ foarte tare; лешinata каре a aȣzitȣ̆ toate ачеstea, dар nȣ ера în stare ка съ se mішче, a fostȣ̆ întр'o mаре anksietate (прекȣm a zis-o ea însъ-шĭ пе ȣрmъ); însfîршitȣ̆ a фъкȣtȣ̆ o mішкаре mікъ кȣ deцetȣлȣ̆ челȣ̆ mікȣ̆; каре n'a skъпatȣ̆ din okiĭ soakреĭ sале, ачеasta împреȣnъ кȣ алцiĭ aȣ̆ înчепȣtȣ̆ съ întреввinцeze ла dînsa фелȣрimĭ de mizлоаче de înвiере шi iatъ къ aȣ̆ шi реȣшitȣ̆, къчĭ ачеаstъ damъ тръеще шi astъzĭ.

Кȣ ачеаstъ okasiȣne воiȣ̆ spȣne aічĭ d'o întîmпларе foarte кȣріоаsъ че s'a întîmплатȣ̆ înainte кȣ кîцĭ-ва anĭ în Цермaniea шi каре ва аръта din noȣ̆ kîtȣ̆ de периkȣлоsȣ̆ este înгропареа реpede a oamenilорȣ̆ че aȣ̆ mȣритȣ̆ pripitȣ̆.

O fatъ isрailteanъ ера съ se кȣnȣne; în zioa хотърîтъ a mersȣ̆ ла ваe dȣпе ordinеле ачеsteĭ

реліџії ші невпрîndȣ̆ съ-ші ласе аколо inелȣлȣ̆ lîngъ вestminte, л-а лȣatȣ̆ în гȣръ; intprîndȣ̆ însъ în апъ рече, s'а sперіatȣ̆ ші ȣîtîndȣ̆ къ аре inелȣлȣ̆ în гȣръ, л-а înгiџitȣ̆ ші inелȣлȣ̆ а ръmaȣ̆ în гîtȣ̆; нȣmaî de кîtȣ̆ a ші ръmasȣ̆ moapтъ (адекъ asfiksiatъ). Чеї-лалџї asistanџї (каре нȣ въгase de seamъ къ fata a înгiџitȣ̆ inелȣлȣ̆), възîndȣ-о 'ші аȣ̆ înкinȣitȣ̆ къ este moapтъ în adeвъръ, ші s'а гръвitȣ̆ а о înгропа în zioa ачеasta. Din норочіре s'а întîmплатȣ̆ съ fie în орашȣлȣ̆ ачеsta ȣнȣ̆ хоџȣ̆ каре нȣ se sперіа de крімеле ші de sакріледџеле челе marї адекъ de a desгропа пе морџї, 'ші ачестȣ̆ омȣ̆ ръȣ̆ авеа обічеіȣ̆ кîndȣ̆ se înгропа вр'ȣнȣ̆ омȣ̆ богатȣ̆, съ меаргъ noaптea ла чіmitipiȣ̆ съ deskizъ морmîntȣлȣ̆ проаsпътȣ̆, ші dȣпе че-ї лȣа вestmintеле ші toate opnamentеле moptȣлȣї, акопереа mopmîntȣлȣ̆ ла локȣ̆. Ачеаstъ faптъ а ȣpmat-o елȣ̆ ші кȣ ачеastъ faтъ, adeкъ a mepsȣ̆ în ачеа noanтe ла mopmntȣлȣ̆ eї, л-а deskisȣ̆, a tpasȣ̆ пе faтъ afapъ ші а desбръkat-о de totȣ̆; însъ în ачеаstъ операџіȣне, фъkînd fелȣpitї de miшкърї кȣ корпȣлȣ̆ eї ка s'o desбраче, eatъ къ пріn miшкъріле ачеstea, inелȣлȣ̆ stîndȣ̆ în гîtȣ̆ s'а алȣнекатȣ̆ ші а къzȣtȣ̆ жоsȣ̆; îndatъ fata înвіindȣ̆ a skosȣ̆ o stpiгаpe. Хоџȣлȣ̆ aȣzindȣ̆ ачеasta, ші imaџinîndȣ-ші къ морџїї вopȣ̆ съ-шї pesбȣне акȣмȣ̆ de dînsȣлȣ̆, s'а sперіатȣ̆ ші a fȣџitȣ̆, лъsîndȣ̆ ші toate хаїнеле че нȣ апȣкасе съ ле ieа. Dap fata deшtentîndȣ-se, s'а възȣtȣ̆ întp'ачеstȣ̆ локȣ̆ sпъїmîntъtopȣ̆ întpe морџї нешtiindȣ̆ пentpȣ че? dap кȣpîndȣ̆ a лȣatȣ̆ кȣpaџiȣ̆, s'а îmбръкatȣ̆ ші а mepsȣ̆ пріn întȣнерекȣ̆ а касъ ші а începȣtȣ̆ съ батъ ла ȣшъ ка съ'ї deskizъ. Поате чіне-ва съ-шї imaџine sпаїma famiлieї, кîndȣ̆ аȣ̆ аȣzitȣ̆ ла mezȣлȣ̆ ноnџїї глаsȣлȣ̆ fетеї лорȣ̆ каре о înгропасе кіаpȣ̆ în zioa ачееа, stpiгîndȣ̆: deskideџї ȣша къ-мї е fpiгȣ̆; însfîpшitȣ̆ dȣпе mȣлтъ tpemȣpътȣpъ, пъpiнџїї ї-аȣ̆ deskisȣ̆ ші a възȣtȣ̆ къ нȣ е вр'ȣнȣ̆ fantomȣ̆ чі кіаpȣ̆ fata лорȣ̆ вie. — Токmaї пе ȣpmъ, гъsîndȣ̆ ші inелȣлȣ̆ лîнгъ mopmîntȣлȣ̆ че ера deskisȣ̆, s'а esплiкatȣ̆ ачеastъ întîmпларе кȣpioasъ.

Ȣнеле din наџiȣніле antiче чiвiлisate авеа niшtе обічеіȣрї ла înгропареа морџілорȣ̆ лорȣ̆ foapte folositoape съnътъџїї пȣбліче. Аша не sпȣне Servius къ ла Pomanї, moptȣлȣ̆ ръmînea неîngpoпаtȣ̆ 9 zиле; ла Елінї морџїї ръmînea 17 zиле пъzіџї кіаpȣ̆ în каsa ȣnde mȣpisepъ. În totȣ̆ timпȣлȣ̆ ачеsta se фъчеа în камера mopтȣлȣї fȣmȣpї de deoseбite лȣкpȣpї че авеа mipoase tapї, кȣ skопȣ̆ ка съ deшtente пе moptȣ̆ dakъ кȣm-ва нȣ ера moptȣ̆ întp'adeвъръ. — Ла Персї, Бабілоненї шї Ispaiлtenії antiчї, mopmîntȣлȣ̆ ръmînea пînъ ла 8 zile neînkisȣ̆, ші în toate zілеле венеа ȣнїї ші алџїї ка съ вазъ dakъ кȣm-ба moptȣлȣ̆ n'а datȣ̆ вр'ȣнȣ̆ semnȣ̆ de віаџъ.

Bedemȣ̆ dap къ ачеste обічеіȣpї salȣtapiї нȣ sîntȣ̆ o noȣtate, чі sîntȣ̆ foapte antiче; însъ dȣпъ кȣmȣ̆ în sекȣлеле бapбape каре аȣ̆ ȣpmatȣ̆ dȣпе къдереа чівіzaџiȣнїї antiче, se ȣîtaseръ шtiinџеле, aptеле ші toate челе-л-алте opnamente нобіле але ȣmanitъџїї аша s'аȣ̆ ȣîtatȣ̆ ші обічеіȣріле paџionaбiле, inџелente ші salȣtape пentpȣ sочіеtatea omeneaskъ, прекȣm вedemȣ̆ кіаpȣ̆ în kestiȣнеа каре не окȣпъ акȣmȣ̆.

Токmaї în timпȣріле noastpe modepne, гȣвepнеле аȣ̆ începȣtȣ̆ а-ші арȣнка okiї ші аsȣпра modȣлȣї înгропърії морџілорȣ̆, ші аȣ̆ întokmitȣ̆ пentpȣ ачеasta nimte pегȣле ші леџї diktate de ȣнȣ̆ simtimentȣ̆ de біне-фачере ші de o гріжъ пъpinteaskъ. Ast-feліȣ̆ este în Пpȣsia o леџе, къ нічї ȣнȣ̆ moptȣ̆ нȣ tpeбȣe înгропатȣ̆ пînъ нȣ s'а фъкȣtȣ̆ toate пpeskpiseле черкърії d'алȣ̆ înвіа, ші кіаpȣ̆ dȣпе ачеstea, tpeбȣe съ ръmiiъ nemiшkatȣ̆ în камера ȣnde a mȣpitȣ̆ 72 de ope, ші atȣnчї кіаpȣ̆ нȣ noate съ se înkizъ koшчiȣгȣлȣ̆ пînъ нȣ se apatъ лaлmoptȣ̆ semne de moapte adeвърate адекъ ȣнȣ̆ începȣtȣ̆ de пȣtpezipe.

Кȣ toate ачеstea, гȣвepнȣлȣ̆ Пpȣsieї възîndȣ̆ къ ачеste pегȣле пpea papȣ̆ se ȣpmeazъ întokmaї dȣпъ кȣmȣ̆ tpeбȣe, къчї medikȣлȣ̆ opї къ нȣ fаче нічї de кȣmȣ̆ înчеркърї de înвіеpe saȣ̆ къ нȣ ле fаче кȣmȣ̆ se kade, къчї вр'ȣнȣ̆ pezȣлtatȣ̆ бȣнȣ̆ нȣ este нічї de кȣmȣ̆; maї кȣ seamъ къ în kaseле oamenілорȣ̆ съpачї ȣnde, прекȣmȣ̆ amȣ̆ zisȣ̆ maї sȣsȣ̆, е neste пȣtinџъ ка moptȣлȣ̆ съ ръmiiъ ші mъкаpȣ̆ 3 zіле; de ачееа гȣвepнȣлȣ̆ Пpȣsieї а insistatȣ̆ ка съ se întokmeaskъ în fiъ-каре satȣ̆ ші орашȣ̆ kase de морџї ȣnde морџїї съ fiъ tpansпoptaџї îndatъ dȣпъ moaptea лорȣ̆ ші ȣnde съ ръmiiъ sȣбtȣ̆ înгріжіpea ȣнȣї medikȣ̆ opîndȣitȣ̆ întp'adinsȣ̆ каре съ înгріжеаskъ а ȣpma кȣ корпȣлȣ̆ toate înчеркъріле de înвiepe прекȣmȣ̆ ле пpeskpie шtiinџа medikaлъ, апої de ші нȣ ва peшi, totȣ̆ tpe-

бве съ џiiъ пе mopțŭ în камера морџiлорŭ, не-înгропатŭ *ontŭ* zile, adeкъ пînъ se ворŭ аръта semne de нвtрezipe.

Арŭ fi бine ка о asemenea întoкmipe съ se fакъ пpetвtindenea.— Kostвлŭ клъdipeĭ шi џine-peĭ впeĭ asemenea kase нв e mape; апоĭ вnde е ворба de впŭ intepesŭ аша de mape пentpв toџi, adeкъ а авеа о гаpанџie ка съ нв se în-гроапе oamenii вiĭ, шi къ кiарŭ ноĭ sinгврĭ нв sîntemŭ ввпвшĭ ла впŭ asemenea sfîршitŭ tepi-бiлŭ, вnde zікŭ е ворба de впŭ asemenea inte-pesŭ imnoptantŭ пentpв toatъ sovietatea, нв poate fi ворба despre kostŭ. Орĭ-че sovietate оmе-neaskъ, кiарŭ шi чеа maĭ съракъ, este destвлŭ de богатъ а пвне în лвкраре toate mizлоачеле каре sîntŭ пentpв dînsa de о trебвinџъ аша de mape.— Înainte кв шеase anĭ, о жвdeкатъ кrimi-налъ а fъквtŭ впŭ sromotŭ foapte mape în toate жвpнaлеле Европеĭ; adeкъ о мвмъ шĭ-а înгро-patŭ de вie пе fata sa чеа bitpегъ, о копiлъ de 5 anĭ; toџi ачеea, zічеа жвpнaлвлŭ, кapiĭ аŭ а-sistatŭ ла ачеастъ жвdeкатъ, аŭ fostŭ кonpinшĭ de о mape spaĭmъ кîndŭ аŭ възвtŭ пе ачеастъ femee кriminaлъ intpîndŭ în salъ. Dвmnezeŭ шtie dакъ нв trебве съ fimŭ кonpinшĭ de о asemenea spaĭmъ ла bedepea мвлtорŭ oamenĭ din sovietate каре îшĭ înгроапъ пе морџiĭ лорŭ de вiĭ.

Омвлŭ, în џeнepaлŭ кîndŭ este сънътosŭ нв-ĭ плаче а se rîndi ла moapte; мвлtŭ maĭ бine îĭ плаче а se rîndi ла вiaџъ шi ла плъчеpiле sале; în toatъ вiaџa лвĭ елŭ este оквпатŭ а se rîndi шi а гъsi плъчерĭ ноĭ каре sîntŭ în stape а-ĭ îndвлчi вiaџa, шi нв se rîndeшte ла sfîршitŭ, пpeквмŭ шi ла întîmплъpiле каре potŭ înкonџiвра ачеstŭ momentŭ шi каре sîntŭ, пpeквm am възвtŭ maĭ sвsŭ, аша de amepinџътоape шi аша de tepiбiле.— Нв е maĭ бine о плъчере maĭ пвџinъ în вiaџъ шi о гаpанџiъ къ moaptea нв-ĭ ва fi аша de înгро-zitoape? — Орĭ-че mizepie in лвmea ачеasta, este о fepiчipe, впŭ paradisŭ пе лîнгъ stapea в-нвĭ nenopoчitŭ каре se deшteantъ în mopmîntŭ шi bede къ е kondamnatŭ а мвpi înгропатŭ de вiŭ, шi simte о desnepape infepнaлъ, каре-ĭ în-înгiaџъ toate пiкътвpiле de sînџe intp'însвлŭ, кîndŭ stpiгъ двпе ажвторŭ шi *nimenĭ нв-ĭ ръspвnde*, кîndŭ чере пвџinŭ аерŭ шi косчiвгвлŭ îлŭ înea-къ! — În toate statele чiвiлizate, копiĭ sîntŭ пвпшĭ

свб înгрiжipea пpotektiвъ а statвлвĭ, свб tвtela (enitpopia) лвĭ, къчĭ sîntŭ fiinџe deбiле каре нв potŭ съ'шi апере sinгврĭ intepeseле *лорŭ*; кв кîtŭ maĭ dpentŭ къвîntŭ аре statвлŭ datopie кътре морџiĭ, кътре ачеste deбiле шi nenвtinчoase fiinџe, ка sta-tвлŭ съ-ĭ iea свб пpotekџiвnea *лвĭ шi* съ-ĭ апере ка съ нв'ĭ batъme nimenĭ, шi каре вътъмаре poate fi maĭ mape de кîtŭ ачееа каре-ĭ împiedikъ а tpъi, каре-ĭ înkide пopџiле вieџеĭ кв квie бътвte пе акопepiшвлŭ косчiвгвлвĭ, foapte de timпвpiŭ.— Каре ръŭ poate fi maĭ mape шi maĭ tepiбiлŭ de кîtŭ ачеsta! Ка съ se *апере* sovietatea de о а-semenea кrimъ, statвлŭ аре dpentŭ нв нвmaĭ а opdona ка съ se пвiъ în лвкраре mizлоачеле че ва гъsi konвenaбiле, чĭ înкъ este шi *datopŭ* а fаче ачеstea.

Апоĭ dакъ totŭ de впa statвлŭ а аввtŭ о а-semenea datopie, *нвmaĭ* е îndoinџъ къ н'о аре аквмŭ, шi înкъ intp'впŭ градŭ шi maĭ mape de кîndŭ о enidemie ноъ, tepiбiлъ а benitŭ din Asia în Европа шi шĭ-а însвшitŭ клima d'aiчĭ, nевpîndŭ съ о maĭ ласе: еŭ ворбеskŭ аквмŭ de enidemia *холереĭ*.

Ачеастъ enidemie trебве съ не fакъ а не rîndi maĭ бine шi maĭ sepiosŭ ла kestiв-nea despre каре ворбimŭ; fiindŭ-къ este шtiвtŭ къ *ла ачеastъ* enidemie, вnde омвлŭ în пвџinе ope tpeче кîte о datъ de ла о сънътate пepfектъ ла moapte, пepiколвлŭ d'а înгропа пе oamenĭ de вiĭ, este înкъ шi maĭ amepinџъторŭ de кîtŭ орĭ кîndŭ? — Statеле dap trебве съ se гръбеаskъ а fаче че-ва spe а depъpta de ла sovietatea Европеанъ ачеstŭ пepiколŭ înгрozitорŭ каре se poate sekoti întокmaĭ ка saбiea лвĭ Damoклеsŭ, atîpnatъ кв amepinџаре neste капетеле твтвлорŭ!—

Filantponiea este о idee свблimъ кîndŭ нв чере вр'о вtonie абсврдъ шi impraktiкабiлъ. Че-pepea noastpъ este о чepepe filantponiкъ; este foapte depapte d'а fi о вtonie impraktiкабiлъ: este destвлŭ ка съ boiaskъ чine-ва sepiosŭ съ о fакъ, s'о пвiъ în лвкраре шi îndatъ ва fi шi esekвtatъ!—

Speръмŭ dap, къ леџislatopiĭ бine-boitopĭ пentpв аĭ лорŭ, ворŭ îmбръџiша шi ачеastъ каvzъ, шi ворŭ fаче ast-felŭ ка fie-каре четъџеанŭ съ fie konвinsŭ къ statвлŭ îлŭ пpoteџе, нв нвmaĭ кîtŭ timпŭ este d'asвпpa пъмîntвлвĭ, чĭ шi кîndŭ este свб пъмîntŭ; къ îлŭ пpoteџе de ла леагънŭ пînъ ла mopmîntŭ.

ЛѸMINE EPATIЧE.

Лѹmine epatiчe! oape sъ nѹ fie aчeasta вpe-o kontpaziчepe în sine? Лѹmina, aчestѹ npinчinѹ kape ne dъ adeвъpѹлѹ, kѹmѹ se noate ka tokmaĭ елѹ sъ ne înшaлe? Aчeastъ matepie etepikъ kape e tpimisъ din чepѹ ne пъmîntѹ ka sъ ne fiъ ѹnѹ kondѹktopѹ sigѹpѹ în вiaцa noastpъ, kѹmѹ se noate ka tokmaĭ ea sъ deвiъ nentpѹ noĭ o kaѹsъ a pъtъчipeĭ?

Dap în лѹmea fisikъ ka шi în чea moapaлъ, *natѹpa лѹmineĭ шi opiцina eĭ* detepminъ efekteлe saлe. O opiцinъ nѹpъ dъ o лѹminъ fъkъtoape de вine, ne kîndѹ o лѹminъ eшindѹ dintp'o opiцinъ imnѹpъ. este amъцitoape. Aшa este în sfepa inteлiцinцeĭ ka шi în sfepa matepieĭ.

Sъ ne mъpцinimѹ akѹmѹ nѹmaĭ лa sfepa matepieĭ.

[illegible]ompie [illegible] Ц[illegible]mania.

Пe лokѹpĭ бълtoase saѹ nomoлoase. maĭ kѹ seamъ ѹnde o mѹлцime de nлante ѹmede sîntѹ în stape de nѹtpezipe, akoлo se desвoaлtъ maĭ totѹ de ѹna ѹnѹ gazѹ (aepѹ) nѹmitѹ gazѹ kapбѹpѹidpoцenetѹ (fiindѹ kъ este komnѹsѹ de gazѹ kapбѹnѹ шi de gazѹ idpoцenѹ, adekъ ѹnѹлѹ din eлementeлe aneĭ.) Aчestѹ gazѹ este foapte infлamaбiлѹ, шi seamъnъ în panoptѹлѹ aчesta kѹ gazѹлѹ întpeбѹinцatѹ akѹmѹ nentpѹ iлѹminapea opaшeлopѹ în Eѹpona, kape este шi eлѹ de aчeeaшĭ komnosiцiѹne kimikъ ka шi gazѹлѹ kape se ѹpkъ din лokѹpĭ бълtoase шi nomoлoase, îmnлѹte kѹ nлante ѹmede kape nѹtpezeskѹ stîndѹ în ane stъtътoape mѹлtѹ timnѹ.

Лa aчeste лokѹpĭ se întîmnлъ ka вapa în nonцiлe kълdѹpoase, sъ se apnrinzъ aчestѹ gazѹ în aepѹлѹ de d'asѹnpa бълцiĭ, atѹnчĭ se въdѹ akoлo ka niшte лѹmine în aepѹ, шi kîte o datъ aвîndѹ niшte figѹpĭ fantastiчe. Anoĭ вoiaцiopѹлѹ stpeinѹ mepгîndd în întѹnepekѹ шi въzîndѹ de denapte ka

niште лȣminъpї anpinse, ши kîte o datъ întp'ȣnȣ пȣтъpȣ mape, îшї imaџinъ kъ aiчї sîntȣ локȣinџe omenештї, se anpoпie de dînseле, dap kȣ kîtȣ елȣ se anpoпie, kȣ atîtȣ aчeste лȣmine kanpiчioase fȣгȣ dinaintea лȣї (fiindȣ-kъ anpoпiepea omȣлȣї пpodȣчe ȣnȣ вîntȣ kape ле гoneште); вoiaџiopȣлȣ de чe мepџe dȣпe лȣminъ kȣ atîtȣ лȣmina fȣџe dinaintea лȣї, пînъ kîndȣ îлȣ amъџeште ka sъ întpe în mizлoкȣлȣ бълџiї, atȣnчї se întîmплъ adese-opї kъ aчeste лȣmine fantastiчe se stinгȣ de sine, лъsîndȣ пe sъpманȣлȣ кълъtopȣ în întȣnepekȣлȣ чeлȣ maї mape, ръtъчitȣ în бaлtъ.

Пentpȣ aчeste amъџipї, fenomeneле aчestea se пȣmeskȣ *лȣmine epatiчe.* Omȣлȣ de pîndȣ kîndȣ ле вede ziчe kъ aiчї este o fantomъ, o stafie saȣ ȣnȣ sȣfletȣ epatikȣ алȣ вpe-ȣnȣї пъкъtosȣ, kape kiapȣ ши dȣпe moapte îї плаче a абate, a ръtъчi пe oamenї din калea чea dpeantъ adȣkîndȣ-шї a minte kȣmȣ a fostȣ ши елȣ în viaџa лȣї абъtȣtȣ din dpȣmȣлȣ чeлȣ dpentȣ алȣ вiptȣџiї.

De ши în timпȣpiле noastpe nічї тъкаpȣ omȣлȣ попȣлаpȣ пȣ пpea kpede ла stafie, saȣ ла sȣflete d'але oamenilopȣ mopџї kape ȣмблъ noanтea singȣpatiчe în локȣpї пекȣpate ши infekte, fiindȣ пedensite despre fanteле лopȣ pеле ши de ръtъчipiле лopȣ чe aȣ ȣpmatȣ în viaџъ-ле, a faчe ръȣ алtopa ши dȣпe moapte ши a-ї ръtъчi din калea чea dpeantъ, adeкъ, zikȣ, niште asemenea ideї пȣ пpea dominъ astъzї, însъ каȣsa mateріалъ kape a datȣ okasiȣne ла aчeste ideї, adeкъ лȣmineле epatiчe, esistъ ши se apatъ ши aкȣmъ din kîndȣ în kîndȣ.

În џъpiле mepidionaле, snpe esemплȣ în Sпania лȣmineле epatiчe, sîntȣ adese-opї вiziбiле aвîndȣ niште dimensiȣnї foapte mapї; însъ ши în џъpiле ръкopoase s. e. în Џepmaniea se apatъ, de ши maї papȣ, лȣmine epatiчe foapte imпosante. Алъtȣpata figȣpъ пpesintъ o asemene лȣminъ epatikъ чe s'a въzȣtȣ ла 3 ope dȣпe meзȣлȣ попџiї în noaптea de ла 22 Oktomвpie, aпȣлȣ înveтatȣ, пe бaлta nomoлoasъ kape se afлъ ла палатȣлȣ Domneskȣ лîngъ opaшȣлȣ Redern în Џinȣtȣлȣ пȣmitȣ Niede Zausitz. Oamenії kape aȣ въzȣtȣ aчestȣ fenomenȣ dintp'o deпъptape de 200 пашї, zikȣ kъ лȣmina aчeasta s'a apъtatȣ foapte pidikatъ sȣsȣ d'asȣпpa anеї, în kîtȣ semъna kъ eшise din акопepiшеле kaseлopȣ чe se afла пe aколо. Dap dȣпe чe s'a anpoпiat de fenomenȣ aȣ въzȣtȣ kъ flama лȣmineї avea o înълџime de 10—12 пiчoape, o лъџime de 2 пiчioape ши a fostȣ despъpџite în maї mȣлte flakъpe miчї, вine desemnate ши foapte лȣчitoape în kîtȣ în întpeџimea лopȣ fopma o flamъ mape semъnîndȣ kȣ ȣnȣ snoпȣ mape de fokȣ kape stъtea dpentȣ (пepпendikȣлapȣ) пe лакȣ ши pesпîndi o лȣminъ foapte mape ши întinsъ împpeџiȣpȣлȣ eї, în kîtȣ semъna kъ toatъ џeapa epa în fokȣ. Dap îndatъ fenomenȣлȣ s'a fъkȣtȣ neвъzȣtȣ; flama s'a stinsȣ de sine ши opizontȣлȣ a fostȣ învълȣitȣ întp'o oбskȣpitate пepfeкtъ. Dap eap întp'ȣnȣ minȣtȣ sчena s'a skimбatȣ din noȣ ши în локȣлȣ flakъpeї чeлiї mapї d'întîiȣ, a eшitȣ o mȣлџime mape de лȣminъpї miчї, fie-kape înaлtъ de kîte 2—3 пiчioape kape semъna пар' кар' apȣ fi fostȣ niште fiinџe viї, чe sъpea înkoaчї ши înколо, aчї fъkîndȣ-se neвъzȣte aчї eap apъtîndȣ-se. Astfeлȣ epaȣ aчeste skimбъpї vapiaбiле ши peпezї în aчestȣ fenomenȣ înfokatȣ în mizлoкȣлȣ ȣneї попџї неб ȣлoase ши oбskȣpe însъ лiniштite fъpъ nічї o sȣflape de вîntȣ. Bedepea aчestъї snektakȣлȣ avea ȣnȣ kapaktepȣ gpandiosȣ, înkîntъtopȣ ши kiapȣ maџikȣ. E dap de mipape kȣmȣ oamenії maї пȣџinȣ штiinџifiчї ши maї mȣлtȣ daџї ideeлopȣ sȣпpa-natȣpaле ши mistepioase пpekȣmȣ epaȣ în sekȣлеле tpekȣte, kȣmȣ aчeштї oamenї, zikȣ, вedea în лȣmineле epatiчe niште snektakȣле infepnaле, але кърopa aktopї epa stafiї, sȣflete d'але mopџiлopȣ ши алte fiinџe mistepioase ши faбȣлoase dintp'алtъ лȣme? — Sъ fimȣ totȣ de ȣna dpenџї! Dakъ пpogpesȣлȣ штiinџeлopȣ, лȣminîndȣ-ne ne apatъ oбskȣpitatea sekȣлeлopȣ tpekȣte, sъ пȣ kondamnъmȣ de pidikȣле niште ideї, kȣnoskȣte aкȣmъ de aбsȣpde чe ле aȣ aвȣtȣ oamenії atȣnчї despre ȣneле din fenomeneле natȣpeї; къчї aчeштї oamenї în timпȣpiле лopȣ, ши în пpesinџa ȣnopȣ asemenea fenomene, negpeшitȣ kъ n'aȣ пȣtȣtȣ sъ aibъ алte ideї de kîtȣ aчeлea чe aȣ aвȣtȣ întp'adeвъpȣ. Noї înaintъmȣ kȣ timпȣлȣ dap ши timпȣлȣ înainteazъ kȣ noї, astea sîntȣ niште akџiȣnї peчiпpoчe de kape fieшї-kape tpeбȣe sъ se foлoseaskъ ши nimenї sъ пȣ fie mîndpȣ.

ЧЕ-ВА DESПРЕ КINEZĬ ШI ОБIЧЕIȢРIЛЕ ЛОР.

Sir Sohn Bowrins a чititȣ̆ deȣnъzi în soчietatea Asiatiкъ din Лondpa notiцe din каpe копiemȣ̆ челе ȣpmътоаpе:

Din timпȣлȣ̆ Îmпъpatȣлȣĭ Кia-Кinгsȣ̆ adeкъ de 34 de anĭ, nȣ s'a фъкȣtȣ̆ ȣp'o katagpaфie în Кina, însъ чea din ȣpmъ katagpaфie апробеазъ къ попȣлацiȣnea Кineĭ ажȣnџe ла sȣme imense de 400 miлioane апроапе локȣitopĭ; пpin ȣpmape Кina ape o попȣлацiȣne înzeчitъ шi maĭ бine de кîtȣ̆ Фpanцa saȣ̆ Аȣstpia шi este imпepiȣлȣ̆ челȣ̆ maĭ попȣлatȣ̆ пе пъmîntȣ̆. Кatagpaфiea Кineĭ ape леџĭ foapte pirȣpoase; чine negлiжeazъ saȣ̆ nȣ se пpesintъ ла komisiȣnea katagpaфieĭ, este nedensitȣ̆ кȣ ȣna sȣtъ ловitȣpĭ кȣ бastonȣ̆ de Бambȣsȣ̆, фъ-ръ esчепцiȣne de panгȣ̆ saȣ̆ de nosiцiȣne soчiaлъ, къчĭ în Кina domneшte eгaлitatea, dap nȣ înaintea леџeĭ чi înaintea бastonȣлȣĭ de бambȣsȣ̆. Amплоiaцiĭ statȣлȣĭ чеĭ maĭ înaлцĭ пpiimeskȣ̆ кîte o datъ ast-feлȣ̆ de кopeкцiȣne simцitoape.

Dȣпе ȣnȣ̆ обiчeiȣ̆ векiȣ̆, katagpaфiea în Кina îmпapte пе oamenĭ în 4 класe adeкъ în: 1-iȣ̆ Saбanцiĭ (înвъцaцĭ); 2-леа плȣгapiĭ; 3-леа in-dȣstpiaлi (saȣ̆ mekanisti); шi 4-леа negȣцъtopiĭ. Dap клasa чea maĭ infepioapъ a soчietъцiĭ, este komпȣsъ аколо de aktopĭ, жȣкъtopĭ (saȣ̆ komedianцĭ) чepшetopĭ, шi kondamnaцĭ de nedense de къtpe tpiбȣnaлe.

Nȣ e вр'о алтъ цеapъ în лȣme de ȣnde пе fieшĭ каpе anȣ̆ emiгpeazъ atîtea sȣme de oamenĭ, de кîtȣ̆ de ла кina. Maĭ toate insȣлeлe din ap-хiпeлaгȣлȣ̆ indiкȣ̆ Iava, Cochinchina, insȣлeлe Philipine, Sandwich шi цъpiле dȣпе цъpmȣpiле окчidentaле але Amepiчeĭ mepidionaле шi пе de алтъ пapte Тiбetȣлȣ̆ шi Mandchuria sîntȣ̆ ȣmплȣte de miлioane de кinezĭ капĭ s'aȣ̆ esпatpiatȣ̆ шi s'aȣ̆ aшezatȣ̆ аколо, însъ, лȣкpȣ кȣpiosȣ̆, nȣmaĭ пaptea бъpбъteaskъ emiгpeazъ; întpe zeчe miĭ emiгpanцĭ aбia o femee se гъseшte.

În paпoptȣлȣ̆ mîнкъpeĭ, ziче Аȣtopȣлȣ̆ no-stpȣ, kinezii nȣ пpea sîntȣ̆ deлiкaцĭ, къчĭ eĭ mъ-nîнкъ шi кapnea de кîine, de шoбoлanĭ, de шoa-peчĭ, de шepпĭ шi кiapȣ̆ de maĭmȣцe; кȣiбȣpiле ȣnopȣ̆ пасеpĭ konstitȣe аколо o mîнкape foapte skȣmпъ. Eĭ nȣ se sfieskȣ̆ d'a mînка шi лȣкpȣpĭ stpiкate шi nȣtpede s. e. oaȣъ шi пeшte nȣtpede.

În paпoptȣлȣ̆ бъȣtȣpeĭ, kineziĭ se astîmпъpъ de esчese, papȣ̆ se гъseшte ȣnȣ̆ бeцiвȣ̆ în кina, апоĭ paкiȣлȣ̆ шi алte бъȣtȣpĭ sniptȣoase sîntȣ̆ аколо пȣцinȣ̆ кȣnoskȣte. Чеaiȣлȣ̆ e бъȣtȣpa чea maĭ џe-nepaлъ, nȣtemȣ̆ sъ ziчemȣ̆ кiapȣ̆ naцionaлъ, къчĭ în кina (întoкmaĭ пpeкȣmȣ̆ шi în Pȣsia) toatъ лȣ-mea кiapȣ̆ пînъ ла цъpanȣ̆, беаȣ̆ чеaiȣ̆, însъ чеaiȣлȣ̆ каpе kineziĭ îлȣ̆ беаȣ̆, e foapte eftinȣ̆, къчĭ кine-ziĭ sîntȣ̆ ekonomĭ шi тъпîнкъ шi беаȣ̆ nȣmaĭ лȣ-кpȣpĭ eftine. Кinezii mъnîнкъ de doъ opĭ пе zi, o datъ de dimineaцa ла 10 ope фaкȣ̆ deжȣnȣлȣ̆ пе каpе îлȣ̆ nȣmeskȣ̆ „opezȣлȣ̆ de dimineaцa,“ шi dȣпе amiazъ-zĭ ла 5 ope фaкȣ̆ dineȣлȣ̆ пе ка-pe-лȣ̆ nȣmeskȣ̆ „opezȣлȣ̆ de seapa.“ Ачeastъ nȣmipe пpoвine din каȣza къ kineziĭ mъnîнкъ de dimineaцa шi seapa opezȣ̆ ла opĭ-че mîнкape în локȣ̆ de пîine, ба înкъ фaкȣ̆ пîinea de opezȣ̆. O пpeжȣdeкatъ џeнepaлъ domneшte în кina în kon-tpa лaптeлȣĭ шi a tȣtȣлopȣ̆ лȣкpȣpiлopȣ̆ каpе пpo-виnȣ̆ din лaпte; de ачeea nȣ va вedea чine-ва niчĭ o datъ лaпte saȣ̆ ȣntȣ̆ saȣ̆ бpînzъ пе masa ȣnȣĭ kinezȣ̆.

Nȣ e niчĭ o цеapъ în лȣme în каpе moap-tea ape atîta окȣпaцiȣne, ка în кina. Mȣлцime de oamenĭ mopȣ̆ аколо de sъpъчie шi кiapȣ̆ кȣ-patȣ̆ de foame шi de mȣлte-opĭ zъкîndȣ̆ moptȣ̆ în ȣлiцe, шi nimenĭ nȣ багъ de seamъ; кiapȣ̆ eлe-menteлe sîntȣ̆ аколо inemiчĭ oamenilopȣ̆, къчĭ în кina mopȣ̆ пе fieшĭ каpе anȣ̆ sȣte шi miĭ de oa-menĭ de înekъчiȣne, de ȣpaгane, de tpomбe de aepȣ̆ шi de алte asemenea fenomene meteopo-лoџiче вътъmъtoape oamenilopȣ̆. De mȣлte-opĭ se sȣie ȣnȣ̆ ȣpaгanȣ̆ шi pestoapnъ miĭ de Dшȣnцe (лȣntpe miчĭ kinezeшtĭ) кȣ miĭ de oamenĭ шi în-къ шi asta nȣmaĭ фaче аколо niчĭ o impesiȣne. Апоĭ пе лînгъ eлemente шi oameniĭ însȣшĭ se omopȣ̆ ȣnȣлȣ̆ пе алтȣлȣ̆ întp'ȣnȣ̆ modȣ̆ de sne-piatȣ̆. Аша s. e. pesбeлeлe de чеtъцenĭ întpe dîn-шiĭ каpе nȣ s'a terminatȣ̆ пînъ акȣmȣ̆ aȣ̆ kostatȣ̆ ла miлioane de oamenĭ viaцa шi aвepea лopȣ̆. În minȣtȣлȣ̆ de акȣmȣ̆ пе кîndȣ̆ skpiȣ̆ ачeasta, zi-че aȣtopȣлȣ̆ nostpȣ, kade пе *fie-каpe zi* nȣmaĭ în пpoвinцia Кiaнг-tonгȣ̆, пpin mîna хeнгepiлopȣ̆ 400 пînъ ла 500 капete de oamenĭ! În кina nȣtemȣ̆ iziче, viaцa nȣ e stimatъ niчĭ de кȣmȣ̆, къчĭ e

аколо віаца de прisosȣ̆; e 400 de milioane de fiinце omeneшtї вії! De ачеea, se esплікъ, zіче аȣtorȣлȣ̆, de че în кina вederea кadaверȣлȣї ȣnȣї omȣ̆ nȣ face чea maї mікъ imпresiȣne în кîtȣ̆ de мȣлte-opї ръmînȣ̆ morцї пе ȣлiцї пînъ 'пȣtpezeskȣ̆ шi nimenї nȣ se rîndeшte ка съ-ї deпъртeze шi съ-ї îngroaпe. De мȣлte-opї, zіче Bowivings, amȣ̆ вȣzȣtȣ̆ къ сȣб masa жȣкъторilорȣ̆ de жокȣрї de xazapdȣ̆, (кare sîntȣ̆ мȣлцї în Кina) ȣnȣ̆ кadaверȣ̆ de omȣ̆ шi nimenї n'a бъгatȣ̆ de seamъ ла dînsȣлȣ̆, asemenea amȣ̆ intpatȣ̆ de мȣлte-opї întp'o касъ ла кare пе прагȣлȣ̆ ȣшеї se afла арȣнкatȣ̆ ȣnȣ̆ omȣ̆ mортȣ̆ шi кîte o datъ шi пȣtpezitȣ̆ шi тоцї кare аȣ̆ intpatȣ̆ în касъ шi кіарȣ̆ eȣ̆ însȣmї amȣ̆ fostȣ̆ silitȣ̆ a кълка песte кadaверȣ̆ шi asta n'a fъкȣtȣ̆ nічї o imпresiȣne asȣпра nimȣлȣї. În maї мȣлte локȣрї ale кineї esistъ тȣрнȣрї marї fъкȣte de піatpъ saȣ̆ de кърътide, fieшї кare авîndȣ̆ пе пеpeцїї сȣї niшte гъȣрї în кare арȣнкъ копії morцї, maї кȣ seamъ fete, în кîtimї nenȣmerабile.

Infanчindȣлȣ̆ (omorîpea копіїлорȣ̆) este ȣnȣ̆ обічеїȣ̆ pesпînditȣ̆ în кina. Este аколо лȣкрȣ челȣ̆ maї комȣnȣ̆ къ пъріnцїї арȣнкъ în апъ копії лорȣ̆ абіа nъsкȣцї шi de партеа femeeasбъ maї кȣ seamъ. Însъ ȣnȣ̆ saвantȣ̆ filantpoпікȣ̆ în кina anȣme Kwei-Tshing-fü кare a skpisȣ̆ кърцї în контpa infantічіndȣлȣї ажȣнце ла stape a рȣга пе пъpinцїї кinezї къ dакъ ворȣ̆ съ omoape пе копії лорȣ̆ съ-ї esпȣе пе dpȣмȣрї шi съ nȣ-ї арȣнче în апъ, къчї, zіче елȣ̆, s'a întîmплatȣ̆ къ o tiгроaїкъ a авȣtȣ̆ milъ кȣ ȣnȣ̆ копілȣ̆ лепъdatȣ̆ de пъріnцї omeneшtї шi-лȣ̆ a nȣtpitȣ̆ кȣ цiцеле еї. Paterulü Kipa zіче къ Iesȣiцїї adȣna în fieшї-кare anȣ̆ în орашȣлȣ̆ Пекinг nȣ maї пȣцinȣ̆ de кîtȣ̆ 300 копії лепъdaцї пе кare її боteazъ; amȣ̆ вȣzȣtȣ̆, zіче елȣ̆, лакȣрї întpeцї акоперite de кadaвере de копії mічї maї кȣ seamъ de fete.

Кȣ toate ачestea ла nічї ȣnȣ̆ omȣ̆, dopinцa d'a авеа ȣрmaшї ка съ nȣ se stinгъ nȣмеле сȣъ, nȣ e aшa de mape de кîtȣ̆ ла ȣnȣ̆ кinezȣ̆, ба înкъ este o леце în кina кare zіче къ: кîndȣ̆ femeea ȣnȣї omȣ̆ nȣ face копії, atȣnчї ea însъ требȣе съ каȣte a прокȣра конкȣбіne бърбatȣлȣї еї, ка съ аїбъ копії кȣ dînsele шi съ nȣ se stinгъ neaмȣлȣ̆ лȣї, ȣnȣ̆ asemene кinezȣ̆ поate съ цie конкȣбіne кîtȣ̆ ва воі nȣmaї съ аїбъ mizлоаче a ле nȣtpi. Dap soцia леціtimъ totȣ̆ ръmîne sȣперіоаръ în касъ шi fii конкȣбінелорȣ̆ sîntȣ̆ îndatopaцї a onopa пе soцia леціtimъ a taтълȣї лорȣ̆ înкъ maї мȣлtȣ̆ de кîtȣ̆ пе mȣма лорȣ̆ пропріе. Лimба кinezілорȣ̆ кare e foapte богatъ în esпресiȣnї шi imaцine поetіче, zіче къ ȣnȣ̆ asemenea бърбatȣ̆ este soapele, soцia sa леціtimъ este лȣна шi конкȣбінеле sale sîntȣ̆ планецїї шi sateлiцїї сȣї, ȣnȣ̆ asemenea omȣ̆ zікȣ̆ еї, înfъцiшeазъ sistemȣлȣ̆ soларȣ̆ adeкъ o лȣme перfeктъ. Мȣлцї din Еȣропа n'арȣ̆ fi преа nemȣлцȣmiцї a fiгȣра ка чентpȣлȣ̆ ȣnȣї asemenea sistemȣ̆ soларȣ̆ кinezeskȣ̆.

Ачestȣ̆ попȣлȣ̆, zіче аȣторȣлȣ̆ nostpȣ, плinȣ̆ de kontpadікцiȣne, apatъ шi o kontpadікцiȣne în рапортȣлȣ̆ femeілорȣ̆ шi копіїлорȣ̆ лорȣ̆; іȣбeskȣ̆ femeіле лорȣ̆, кare sîntȣ̆ шi foapte modeste шi бȣне, шi пе de алtъ парte цinepea мȣлторȣ̆ конкȣбіne este пpiimitъ шi кіарȣ̆ opdonatъ de леце, апої în рапортȣлȣ̆ копіїлорȣ̆ пе d'o парte încaкъ fetele лорȣ̆ шi кіарȣ̆ бъецїї лорȣ̆ de прisosȣ̆, шi пе de алtъ парte копії кare ле аȣ̆ pemasȣ̆ її іȣбeskȣ̆ кȣ o mape tandpeцъ. Апої шi копії sîntȣ̆ askȣлtъtopї пъріnцілорȣ̆ лорȣ̆ de шi шtiȣ̆ къ în кina пъріnцїї devinȣ̆ кîte o datъ asasinїї копіїлорȣ̆ лорȣ̆.

Iatъ ачестȣ̆ попȣлȣ̆ плinȣ̆ de kontpadікцiȣnї, поліtіче, soчіале шi mopaле. Miї de anї înaintea noastpъ Еȣропепілорȣ̆, еї аȣ̆ ажȣnsȣ̆ ла ȣnȣ̆ градȣ̆ mape de чівіlisaцiȣne, însъ de atȣnчї пînъ astъzї totȣ̆ аȣ̆ ръmasȣ̆ пе ачестȣ̆ пȣнктȣ̆ шi n'аȣ̆ naintatȣ̆; Este ȣnȣ̆ попȣлȣ̆ плinȣ̆ de etікete, de церемоnie шi de mîndpie, кȣ toate ачestea тpȣindȣ̆ тоцї сȣб речіна bastonȣлȣї de Бамбȣsȣ̆, ȣnȣ̆ попȣлȣ̆ чівілizatȣ̆ шi варварȣ̆, simцitopȣ̆ шi sînцеposȣ̆, dap opї-кȣмȣ̆, în toate лȣкрȣріле sale — *pidікȣлȣ̆*.

КОМȢNIКАЦIȢNЇ ШТIINЦIFIЧЕ, МIЧЇ.

Пasepiле пpesimцitoape холерей. Мȣлцї natȣpaлiштї аȣ̆ обсерватȣ̆ къ кîndȣ̆ епіdemia холереї domneшte în вр'ȣnȣ̆ локȣ̆, atȣnчї ȣнеле din пасерї шi maї кȣ seamъ *pondȣпелеле* fȣгȣ̆ de аколо; însъ nȣ nȣmaї dȣпе че епіdemia s'a dekлараtъ, ачесте пасерї пъръseskȣ̆ локȣлȣ̆ atakatȣ̆, чі шi înкъ кȣ кîte-ва zіле maї nainte, пар' къ presimtȣ̆ sosipea ачестȣї mȣsafipȣ̆ tepiбілȣ̆.

Тinографіа Naцioналъ а лȣї Iosifȣ̆ Романовȣ̆ шi Комп.